

UNIVERSITETI I PRISHTINËS

FAKULTETI JURIDIK

PLANPROGRAMI MËSIMOR NGA LËNDA "E DREJTA PARLAMENTARE"

*****

Viti akademik 2019
Semestri veror

*****

Ligjëruesi i lëndës
Prof.Dr.Arsim Bajrami
Prof.Dr. Visar Morina
Prof.Ass.Dr. Murat Jashari
Dr.Sc Florent Muqaj

*****

QËLLIMI I LËNDËS

Kjo lëndë ka për qëllim që të familjarizoj studentët e studimeve bachelor me pjesën teorike të së drejtës parlamentare. Në veçanti, studentët do të njihen me institucione e parime themelore parlamentare në një sfond krahasimor. Përveç kësaj studentët do të analizojnë sistemet kryesore të qeverisjes, rolin e parlamentit në këto sisteme, raportin e parlamentit me degët tjera të qeverisjes dhe rolin e parlamentit në zhvillimin e jetës demokratike në përgjithësi.

REZULTATET E PRITURA TË NXËNIES

Në përfundim të lëndës, studentët duhet të jenë të aftë të:

- Formojnë pikëpamjet bazë për demokracinë dhe modelet e saja;
- Kuptojnë konceptin e demokracisë;
- Kuptojnë esencën e studimit të demokracisë dhe Parlamentarizmit;
- Të analizojn organet shtetërore dhe funksionimin e tyre;
- Të dallojnë sistemet e qeverisjes;
- Të kuptojn rëndësinë zgjedhjeve parlamentare dhe llojeve tjera të zgjedhjeve;
- Të kuptojn rolin e parlamentit në demokraci

METODOLOGJIA E MËSIMDHËNJES

Metodologjia e mësimdhënies në lëndën Teoria dhe Praktika Parlamentare do mbështetet në aplikimin e metodave bashkëkohore të mësimdhënies siç janë zbatimi i metodave interkative të mësimdhënies, puna ne grupe dhe përfshirja e studentëve në punime me shkrim, aplikimi i prezantimeve vizuale të materialeve si dhe simulimi i rasteve studimore si formë e suksesshme e punës praktike me studentë. Në veçanti studentët do të kenë mundësinë e angazhimit në procesin praktik, përmes vizitave në institucione.

POLITIKAT AKADEMIKE DHE RREGULLAT E MIRËSJELLJES

- Përcjellja e ligjëratave dhe ushtrimeve, realizimi detyrave të parapara me plan-programin mësimor;
  - Evidentimi i rregullsisë së vijimit në ligjërata, ndërsa mospjesëmarrja do të tërheq reperkusione në përputhje me dispozitat që dalin nga e drejta e aplikueshme për arsimin e lartë.
  - Metoda e punës me studentët do të jetë interaktive. Ndershmëria akademike duhet të qëndroj në marrëdhënie mësimdhënës-student.
-

Cikli i ligjëratave

Java 1   Hyrje

Njoftimi me programin dhe metodat e punës

Java 2   Kuptimi i demokracisë

- Definimi dhe shtyllat e demokracisë
- Modelet e demokracisë
- Shteti ligjor

Java 3   Parlamentarizmi

- Kuptimi, lindja dhe zhvillimi i parlamentarizmit
- Krizat dhe sfidat e parlamentarizmit

Java 4   Modelet e sistemeve të qeverisjes

- Sistemi Parlamentar
- Sistemi Presidencial
- Sistemi Semi-Presidencial

Java 5   Natyra kushtetuese e parlamentit

- Kuptimi dhe prejardhja e parlamentit
- Funkcionet dhe roli i parlamentit
- Formimi dhe shpërndarja e parlamentit
- Kriza parlamentare

Java 6   Struktura e parlamentit

- Organizimi i brendshëm
- Parlamenti një dhomësh apo dy dhomësh
- Drejtimi i parlamentit
- Komisionet parlamentare
- Grupet parlamentare

Java 7   Garancionet kushtetuese të jetës parlamentare

- Mandati parlamentar
- Imunitetit parlamentar
- Papajtueshmëria parlamentare

Java 8   Vlerësimi 1

Java 9   Roli i shefit të shtetit në sistemin parlamentar

- Roli i shefit të shtetit në sistemet parlamentare
- Raporti i shefit të shtetit me parlamentin
- Pozita dhe përgjegjësia e shefit të shtetit

Java 10   Roli i qeverisë në sistemin parlamentar

- Kuptimi dhe prejardhja e qeverisë
- Qeveria parlamentare
- Raporti i qeverisë me parlamentin

Java 11   Partitë politike si subjekte themelore parlamentare

- Paraqitja dhe zhvillimi i partive politike
- Kuptimi i partive politike
- Llojet e partive politike
- Funkcionet e partive politike
- Roli i partive politike në jetën parlamentare

Java 12   Zgjedhjet parlamentare

- Roli i zgjedhjeve në demokraci
- Zgjedhjet si instrument i krijimit të legjitimitetit të pushtetit
- Zgjedhjet si instrument i kontrollit politik
- Zgjedhjet si element i pluralizmit politik
- Llojet e zgjedhjeve në demokraci
- Parimet e zgjedhjeve demokratike parlamentare

Java 13   Sistemet parlamentare në krahasim

- Sistemi Parlamentar në Britani të Madhe
- Sistemi Parlamentar në Republikën e Gjermanisë
- Sistemi Parlamentar në Republikën e Italisë.

Java 14   Përfundim

Literatura e rekomanduar

- Arsim Bajrami, *Parlamentarizmi* (aspekte krahasuese), Prishtinë, 2010

Literatura plotësuese

- Giovanni Sartori, *Ç'është demokracia*, Tiranë, 1998;
- Richard Albert, "The Fusion of Presidentialism and Parliamentarism." *The American Journal of Comparative Law* (2009): 531-578;
- Knut Midgard & Bjorn Erik Rasch, *Demokracia kushtet dhe pasojat*, Prishtinë, 2008;

Aktet kushtetuese dhe ligjore

- Kushtetuta e SHBA-ve
- Kushtetuta e Republikës së Kosovës
- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë
- Kushtetuta e Republikës së Francës
- Kushtetuta e Republikës së Italisë
- Ligji Themelor i Gjermanisë
- Kushtetuta e Republikës së Maqedonisë Veriore
- Ligji nr. 03/1-073 për zgjedhjet e përgjithshme në Republikën e Kosovës
- Rregullorja e punës së Kuvendit të Republikës së Kosovës
- Rregullorja e punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës